

مانورهای مدیریت بحران و آموزش

ارزیابی مانور

ارزیابی مانور به منظور تشخیص نقاط قوت و ضعف نحوه اجرای مانور با توجه به اهداف آن و نیز سنجش توانایی و آمادگی نیروها و تجهیزات و نیز مناسب بودن روش‌های به کار گرفته شده انجام می‌شود.

موارد ارزیابی

در هر مانور با توجه به سناریوی خاص و اهداف آن، مواردی که لازم است مورد ارزیابی قرار گیرد تعیین شده و با به کارگیری روش‌های خاص، این موارد ارزیابی می‌شوند. مواردی که معمولاً در ارزیابی مانورها، مورد توجه قرار می‌گیرند عبارتند از:

- زمان‌بندی اقدامات
- نحوه حضور نیروها
- تجهیزات مورد استفاده
- هماهنگی و تعاملات درون و برون سازمانی
- نحوه مدیریت و راهبری نیروها
- ارتباطات
- میزان عمل به سناریوی تنظیم شده
- میزان توجه به مسائل ایمنی
- میزان پایبندی به دستورالعمل‌های تخصصی در هر یک از سازمان‌های مسئول.

روش‌های ارزیابی مانور

روش‌های عمده ارزیابی مانور عبارتند از:

- تهیه فرم‌های ارزیابی که توسط ارزیابان آموزش دیده تکمیل می‌شود.
- ارزیابی از طریق ارائه پرسشنامه به افراد و گروه‌های شرکت کننده در مانور یا افراد دیگر.
- ارزیابی از طریق مصاحبه با افراد و گروه‌های شرکت کننده در مانور یا افراد دیگر.
- ارزیابی از روی فیلم تهیه شده از مانور.

انتخاب افراد ارزیاب

در این مرحله برگزار کنندگان مانور بر اساس سناریو، اقدام به انتخاب افراد ارزیاب واجد شرایط می‌کنند. به عنوان مثال در صورتی که سناریوی مانور به صورت سناریوی مدیریتی باشد، افرادی انتخاب می‌شوند که دارای سابقه و دانش کافی در زمینه مدیریت

باشند. ولی در صورتیکه مانور شامل انجام تمرین عملیاتی در صحنه حادثه فرضی باشد بعضی از افراد ارزیاب باید دارای دید عملیاتی و تخصصی نیز باشند.

توجیه ارزیاب‌ها

در این مرحله با توجه به سناریو و اهداف مانور دستورالعمل‌های خاصی تهیه شده و طی برگزاری جلسات توجیهی به ارزیاب‌ها آموزش داده می‌شود. در زیر نمونه‌ای از دستورالعمل‌های ویژه ارزیابی مانور ارائه شده است.

- حضور در محل برگزاری مانور قبل از شروع مانور.
- مطالعه سناریوی نحوه عملکرد سازمان‌ها در هر منطقه.
- آشنایی با مسئولین و جانشینان سازمان‌های مسئول مدیریت بحران و مطالعه شرح وظایف هر یک از اعضای ستاد.
- آشنایی با مسئولین، پرسنل و تجهیزات هر سازمان در سایت مانور.
- عدم دخالت در روند فعالیت‌های مانور.
- عدم اظهار نظر در جریان مانور.
- مشاهده دقیق روند فعالیت سازمان‌ها و بخش‌های جغرافیایی.
- مطالعه دقیق سوالات فرم ارزیابی و پاسخ مناسب به آنها.
- درج بی‌طرفانه نقاط ضعف و قوت مانور.
- تحویل فرم‌های مربوطه به مسئول تیم ارزیابی.

آشنا نمودن ارزیابان با محل برگزاری مانور

افراد ارزیاب باید با محل و ویژگی سایت‌های برگزاری مانور آشنا شوند، تا در هنگام اجرای مانور بدون کوچکترین دغدغه، همه تمرکز خود را روی فرایند ارزیابی مانور متمرکز کنند.

تحلیل نتایج ارزیابی

پس از اجرای مانور، برای مشخص کردن نقش و عملکرد هر یک از سازمان‌های شرکت کننده در مانور، فرم‌های ارزیابی تکمیل شده، مورد بررسی و سنجش قرار می‌گیرد. در این راستا عملکرد کلی مسئولین مانور و هر یک از سازمان‌های مسئول توسط کارشناسان ارزیابی شده و به صورت یک گزارش تحلیل ارائه می‌شود. استفاده از نتایج ارزیابی مانور در رفع نقاط ضعف مانور و افزایش ثمر بخشی فعالیتها در راستای افزایش آمادگی ستاد بحران در برابر حوادث موثر خواهد بود.

